

**TIMPUL TRĂIRII, TIMPUL MĂRTURISIRII –
JURNALUL PARIZIAN AL LUI EUGEN SIMION
ÎNTRE „FICȚIUNEA JURNALULUI INTIM”
ȘI DICȚIUNE**

Simona Antofi*

Scriere de tinerețe intens creatoare și avidă de cunoaștere, *Timpul trăirii, timpul mărturisirii. Jurnal parizian*¹ al lui Eugen Simion reface itinerariul spiritual al unui *intelectual din Est* – vorba criticului –, pe multiple coordonate și niveluri de semnificație. Cartea este, după cum bine se știe, extrem de densă în informații de natură biografică – sub rezerva statutului de *ficțiune a nonficțiunii* pe care scriitura intimă îl are, sprijinită pe contraforții unui intertext deosebit de activ și de complex, întrucât acoperă nu doar biblioteca personală – a memoriei culturale pe care tânărul critic sosit la Paris o poartă cu sine, în structura sa intelectuală și creatoare, ci și pe aceea emergentă, care se naște pe măsură ce diaristul intră în contact direct cu lumea inteligenței pariziene și cu aceea a exilaților români iluștri, ori a scriitorilor români în vizită în capitala Franței.

Ceea ce ne interesează, în demersul nostru, este o recitare selectivă a acestui jurnal intim unic, în cultura noastră, pe care diaristul însuși îl revede, cu ocazia publicării ediției a cincea, și pe care îl așează față în față cu regulile scriiturii diaristice formulate de el însuși în *Ficțiunea jurnalului intim*² – „Am constatat, atunci, (când și-a revizuit caietele intime din perioada pariziană) că nu respectasem decât într-o mică măsură legile genului: nici calendaritatea (legea Blanchot), nici ceea ce am putea numi legea Barthes (jurnalul intim ca laborator de fraze), nici nu lucrasem scriitura *à mort*, așa cum cere tot Roland Barthes... Dar, pe măsură ce scriam cu oarecare regularitate, tema jurnalului ca jurnal începe să mă preocupe și revine, se va vedea, aproape obsedant în însemnările mele”³. O recitare care își propune să analizeze una dintre direcțiile de constituire a macrosemnificației datorate mizei de ansamblu a scriiturii diaristice, respectiv reorganizarea datelor biografice, prin eclerajul supraordonat al scriiturii, într-o istorie (non)ficțională cu valoare de destin, prin raportare la o po(i)etică explicită a jurnalului, adică un metajurnal *ad-hoc*, și la un metadestin – cel al lui Roland Barthes, *citit* ca model intelectual provocator prin dicțiunea ideilor și prin inconstanța acestora, dovadă

* Profesor Universitar dr., Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați; e-mail: simona.antofi@ugal.ro.

¹ Eugen Simion, *Timpul trăirii, timpul mărturisirii. Jurnal parizian*, ediția a V-a, Editura Corint, București, 2006.

² Eugen Simion, *Ficțiunea jurnalului intim*, vol. I – III, Editura Tracus Arte, București, 2018.

³ Eugen Simion, *Timpul trăirii, timpul mărturisirii. Jurnal parizian*, ed. cit., p. 19.

a prospețimii unei gândiri pe care Eugen Simion o admiră fără rezerve, chiar și atunci când o combate.

Într-un interviu acordat „Jurnalului național”⁴, criticul afirma: „Jurnalul parizian este o operă de tinerețe. Cum și spune titlul (*Timpul trăirii, timpul mărturisirii!*), luat din Biblie și din eseurile lui Camus, este vorba de o confesiune «sur le vif». Un jurnal jumătate intim, jumătate un jurnal de idei sau, mai bine, de stări de spirit. Este, în fond, istoria *subiectivă* a unui intelectual tânăr (încă tânăr!) din estul Europei intrat pentru câțiva ani în spectacolul unui oraș occidental mitic. O autoficțiune diaristică. Scriind-o, mi-a venit gustul de a medita asupra poeticii jurnalului intim. Așa au apărut, apoi, *Întoarcerea autorului, Ficțiunea jurnalului intim, Genurile biograficului* etc. Ca să vedeți!...”⁵. Situând, astfel, jurnalul său intim într-o avangardă a scrierilor sale majore, a studiilor care l-au consacrat drept una dintre cele mai puternice voci ale criticii românești din zilele noastre.

Re-lecturile performate de alte voci de prim-plan ale criticii românești de azi luminează mereu diferit o scriitură ea însăși multifacțată, posesoare a unei impresionante forțe vitale care îi asigură longevitatea grație unui *pact de lectură* de cele mai multe ori implicit, răsfrânt în vobletele unei stilistici care enfatizează cumva cu discreție (căci e mereu modalizată de pudoarea afirmată deschis de diarist, imersată în scriitură) datele *spiritului creator* și țesătura de idei a textului. Așa se face că Mircea A. Diaconu își exprimă deschis preferința pentru scriitura intimă a lui Eugen Simion, aceea care îl reconstruiește pe critic în cel mai onest și mai corect mod cu putință – prin confesiunea moderată din scrierile memorialistice. Aici, clasicitatea ideilor și modernitatea intrinsecă scriiturii eului, autoficțiunii mărturisite și asumate pot coexista și se pot nutri reciproc: „pariez mai degrabă pe cărțile pe care le vor citi ne-specialiștii, pasionații de literatură, cărți care ne arată mai degrabă subiectul decât obiectul. Sau care ne arată obiectul din subiect. Pariez, de exemplu, pe *Timpul trăirii, timpul mărturisirii. Jurnal parizian* sau pe *Sfidarea retoricii*. Cred în acele cărți în care aduc în fața cititorului ființa, una construită din cuvinte și prin intermediul cuvintelor”. Și mai departe – „În fond, ca orice creator veritabil, Eugen Simion e construcția scrisului său. Nu are altă biografie, nici altă identitate, decât aceea impusă de scris. Omul din el se metamorfozează chiar în exercițiul scrisului, care e un exercițiu deopotrivă de cunoaștere și de întemeiere. Or, sensul trăirii e dublat de timpul mărturisirii. Istoria e dublată de mit. Faptele sunt urmate îndeaproape de proiectarea lor în idee”⁶.

⁴ „Interviu cu regretatul academician Eugen Simion: «Anacronic este doar disprețul față de adevăr». *Timpul trăirii, timpul mărturisirii*”, 19 octombrie 2022, disponibil la adresa <https://jurnalul.ro/vechiul-site/old-site/arhiva-jurnalul/arhiva-jurnalul/interviu-cu-regretatul-academician-eugen-simion-anacronic-este-doar-disprețul-fata-de-adevar-timpul-trairii-timpul-marturisirii-912589.html>.

⁵ *Ibidem*.

⁶ Mircea A. Diaconu, *Eugen Simion. Modernitatea clasicului*, disponibil la adresa <https://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=2314>.

În ceea ce îl privește pe Răzvan Voncu, într-un articol publicat în 2022 acesta reține factualul dătător de neliniște, deziluzia provocată de realitatea unui Paris neașteptat, pe care mitul cultural cu care s-a tot hrănit, de două secole, intelectualul român, respectiv contrafactualul livresc, o cotrabalansează cu greu, totul pe fondul discreției cu care scriitura diaristică înregistrează periplul inițiativ al criticului: „Sub starea de sărbătoare a spiritului, sub teribila «alergare» pentru recuperarea handicapurilor culturale, sub tentativa de cuprindere a spiritului românesc exilat la Paris, se ascunde (și) altceva. Și anume, angoasa criticului. Starea lui de *malaise*. Parisul nu-i numai o sărbătoare a spiritului sau un festival al bulevardelor și cafenelelor, este și un oraș imens, cu o climă imposibilă, adesea mohorât, în care, cum spune naratorul, poți muri de urât și de singurătate”⁷.

În fine, Doris Mironescu semnalează, comentând *Moartea lui Mercuțio*⁸; faptul că „Moralistul este un individ repliat asupra sieși, dar atent la lumea celorlalți. Aflat la jumătatea drumului între public și privat, el își extrage din sfera privată energia morală, tăria și valorile vertebrante, dar știe că aceste valori trebuie supuse la teste, verificate și apărute în sfera publică”⁹. Evidențind, astfel, o altă componentă care particularizează scriitura diaristică a lui Eugen Simion, și care se revendică de la una a *spiritului creator*, pasiunea pentru clasicitate în forma ei de perenitate a ideilor, dublată de asumarea acestora în sfera publică. Este, aceasta, una dintre definițiile cu putință ale criticului literar.

Particularitățile scriiturii diaristice, așa cum se concretizează acestea în jurnalul intim, văzut ca o formulă de autentificare a celui care scrie prin însuși actul de a (se) (re)scrie și de a-și coagula, astfel, existența într/printr-o suită de notații pentru care scriitura intimă funcționează deopotrivă ca un vehicul și ca o modalitate de validare, sunt sintetizate de Philippe Lejeune¹⁰ în studiul dedicat scriiturii/lecturii jurnalului ca text purtător de semnificații și de goluri de semnificație care, împreună, dau sens unei vieți : „Surtout, le problème du journal est qu’il n’est pas seulement une production de texte, mais une production de vie. Il n’est que secondairement une création, il est avant tout une pratique, côté écriture, et une conduite, côté vie. Ce qui est «produit», d’une certaine manière, c’est la personne qui a tenu le journal, qui échappe à notre connaissance. Lire le texte d’un journal n’est pas comme lire une œuvre, c’est s’aventurer dans une énigme, où les pleins se détachent sur d’immenses vides.” Și tot de aici reținem o observație importantă pentru demersul nostru, Lejeune observând, cu justete, faptul că scriitura diaristică este marcată de inconstanță – identificabilă atât

⁷ Răzvan Voncu, *Revenire la Eugen Simion: prozatorul de idei*, disponibil la adresa <https://romanaliterara.com/2022/12/revenire-la-eugen-simion-prozatorul-de-idei/>.

⁸ Eugen Simion, *Moartea lui Mercuțio*, ediție definitivă, Editura Tracus Arte, București, 2019.

⁹ Doris Mironescu, *O carte de morală privată. Moartea lui Mercuțio după 25 de ani*, disponibil la adresa <https://www.observatorcultural.ro/articol/o-carte-de-moral-a-privata-moartea-lui-mercutio-dupa-25-de-ani/>.

¹⁰ Philippe Lejeune, *Le journal: genèse d’une pratique*, pp. 30 – 31, disponibil la adresa <https://journals.openedition.org/genesis/310>.

la nivelul exercițiului propriu-zis al scriiturii cât și la nivelul reflecțiilor diaristului asupra actului de a se mărturisi într-un text: „assez souvent, le diariste commence par se fixer un but et des procédures, puis, de loin en loin, il en contrôle et commente l'exécution, déplore ses défaillances, juge ses performances, modifie les règles du jeu etc. Le repérage de ce métadiscours est certainement la première opération à mener. En effet, il conduit à la fois à une étude inter- et intra-textuelle”¹¹.

Comentând studiul lui Jean Rousset asupra jurnalului intim¹², Dominique Kunz Westerhoff¹³ își grupează observațiile sintetice pe trei coordonate: mărcile scriiturii, semnele eului care se confesează și ale măștii/măștilor scripturale ale acestuia, mărcile dialogului monologat. Simultaneitatea trăirii și a notației, fie cât de aproximativă, este marcată explicit de precizarea locului și mai ales a momentului la care se fac notele de jurnal – „Il évoque une clause de régularité, une exposition successive et récurrente du *moi* au passage du temps, qui fonde le genre et qui est attestée par la notation du lieu et de la date en tête de chaque page journalière. Cette **simultanéité du discours et du vécu** (ou **quasi-simultanéité**, selon Rousset, puisque le diariste se livre souvent à la rétrospection brève pour consigner les faits les plus récents), est constitutive du journal intime, quelle que soit la justification que le diariste donne à sa pratique d'écriture”. Discontinuitatea scriiturii diaristice, corelativă fragmentării temporalității istoriei trăite, se relaționează, astfel, cu o permanentă evidențiere deictică – a datelor concrete ale situației de enunțare – „Elle suppose une nécessaire discontinuité de l'écriture journalière, sa **réitération périodique**, qui interdit toute linéarité narrative et impose la primauté du discours sur le récit. (...) cette **dimension déictique du journal**, c'est-à-dire, cette écriture qui revient sans cesse à sa situation d'énonciation, est fondatrice”. În ceea ce privește semnele eului nara(n)t în text, și măștile acestuia, acel **moi délégué** este atât emanația directă a autorului, trecută prin filtrul scriiturii, cât și efectul direct al acesteia, este, altfel spus, rezultatul imediat al jurnalului. Și mai este acea imagine pe care diaristul dorește să o lase despre sine, dând coerență superioară instantaneelor de viață prinse în scriitură – „Le diariste veut totaliser les éléments les plus contingents de sa vie une œuvre pleine et complète. Il veut faire du *moi*, une œuvre. Et c'est le livre, l'objet-livre qu'est le journal, qui va incarner ce fantasme d'une auto-constitution par l'écriture. Mais ce faisant, l'intimiste ne peut saisir que des variables, ou chercher à cerner, au prix d'un travail d'interprétation, les invariants de la mobilité des jours: c'est le paradoxe constitutif du journal”. În fine, o ultimă observație merită reținută aici, care vizează orientarea spre dialog a enunțării, deși jurnalul este, prin excelență, monologal. Mărcile enunțative ale jurnalului „sont **fondamentalement dialogiques** – même si le régime énonciatif du journal intime est, sauf exception, **monologal**. Pour finir,

¹¹ *Ibidem*, p. 32.

¹² Jean Rousset, *Le Lecteur intime, de Balzac au journal*, Corti, Paris, 1986.

¹³ Dominique Kunz Westerhoff, *Le journal intime*, disponibil la adresa <https://www.unige.ch/lettres/framo/enseignements/methodes/journal/jiintegr.html#ji041000>.

il faut souligner la **situation interlocutoire** du journal. L'écriture diariste implique toujours une situation d'énonciation où la parole est adressée, ne serait-ce qu'à une autre instance de soi"¹⁴.

Jurnalul parizian al lui Eugen Simion construiește o identitate narativă *en miettes*, am putea spune, a cărei stabilitate semantică rezultă, pe de o parte, dintr-o serie de observații și idei recurente care se constituie într-o poetică *ad-hoc* a jurnalului intim, ca gen discursiv, iar pe de altă parte din descrierea admirativă a unor modele de intelectuali rafinați ai spațiului francez și european de cultură. La aceste două aspecte se adaugă, cu certitudine, altele, dată fiind complexitatea scriiturii diaristice de care ne ocupăm aici. Ne vom rezuma, însă, la acestea două, pentru strânsa lor interdependență și pentru reciproca specularitate.

Experiența pariziană a tânărului intelectual român stă, de la bun început, sub semnul ideii de destin și de parcurgere obligatorie a unui traseu inițiativ. Descoperirea Parisului, acomodarea și chiar luarea în stăpânire a acestuia fac parte dintr-un exercițiu inițiativ asumat ca atare – „Însă ca să cunoști, cu adevărat, otrava poeziei pariziene trebuie să trăiești, să te identifice mai mult timp cu destinul orașului. Este alt tip de inițiere, mult mai dificilă”¹⁵. Pe fondul acestei experiențe fundamentale pentru formarea de sine, al (auto)descoperirii în contextul unui mit cultural, Parisul, contrazis și restaurat totodată, jurnalul are rostul unui *speculum ad-hoc*, un instrument existențial asumat ca atare și un tip de discurs ale cărui particularități sunt, acum, preluate din literatura de specialitate și din jurnalele intime citite pentru a fi (in)validate pe măsură ce jurnalul parizian însuși este pus în pagină. Așa se face că respectarea (pseudo)regulilor scriiturii diaristice poate rămâne la nivel de intenție – „Reîncep, azi, acest jurnal intim, cu hotărârea fermă de a-l ține în chip regulat. Să respect: 1. principiul calendarității (nicio zi fără un rând!); 2. principiul sincerității; 3. principiul spontaneității; 4. principiul simultaneității (scriu pe măsură ce trăiesc evenimentul). Deocamdată atât”¹⁶. Căci realitatea actului de a scrie arată altfel – inconsecvența, pudoarea, grija implicită pentru ceea ce se arată tuturor – „Scriu puțin în acest moment. Țin acest jurnal (și-l țin, cum am precizat deja, fără consecvență, într-o calendaritate aleatorie și, adesea, cu o cenzură interioară paralizantă), din când în când trimit în țară la revista la care colaborez câte un mic eseu sau chiar fragmente din jurnalul meu”¹⁷. marchează și presează asupra actului scriiturii.

Dialogând în felul acesta cu sine, eul care (se) scrie, și care refuză să devină o *finiță de hârtie*, adică o finiță livrescă – „Detest tipul cultural, omul cu bibliografia la zi, acela care trece de la un colocviu la altul, zorit și înfumurat, mereu cu citatul trebuitor pe buze. Îi opun, categoric, omul creator, omul care are idei și pune pe alții în starea de a produce idei”¹⁸, oferă o definiție a criticului literar și o justificare a

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ Eugen Simion, *op. cit.*, p. 30.

¹⁶ *Ibidem*, p. 348.

¹⁷ *Ibidem*, p. 478.

¹⁸ *Ibidem*, pp. 234–235.

judecății critice prin prisma acelei căutări de sine prin și dincolo de cărți – „Esențial nu este să mă pun la punct cu cu noile apariții literare, esențial și indispensabil este să înțeleg ceva din mersul ideilor și să mă înțeleg eu însumi în raport cu ele. De ce scriu? Ca să interoghez lumea (cum se zice cu o vorbă pretențioasă), ca să-mi descopăr o identitate, ca să spun adevărul și, chiar dacă nu-l aflu, merită să-l caut...”¹⁹.

Ca act ființial, jurnalul se derulează în/pe datele unui profil interior textului, produs, în bună măsură, de text, acel *eu* în seama căruia diaristul își așează toate întrebările, căutările, obsesiile, dilemele, temerile, cu o anumită rezervă dar și cu o anumită libertate dată de statutul de ficțiune a nonficțiunii ce cauționează – și camuflează – eul biografic: „Ce-i jurnalul intim dacă nu locul în care ne permitem să greșim? Stendhal refuză să ștergă în jurnalul lui fraza incorectă pe care tocmai a scris-o. Eu refuz să șterg din jurnal absențele, lenea, greața mea de literatură și ritualica greață de existență”²⁰. Ca oglindă onestă a ființei, jurnalul ar trebui să înregistreze fluxul interior al ființei, cu toate suișurile și coborâșurile eului – „Aș dori să țin un jurnal în care să înregistrez nu numai orele mele pline, dar și rateurile, orele scurse fără rost, momentele de lăncezeală și de derută, clipele acelea când mă simt absolut singur și mizerabil, între două goluri: golul de afară și golul din mine”²¹. Iar altă dată, pe fondul unui *poiein* implicit, diaristul meditează, prin vocea acelui *moi délégué en train de se faire*, la devenirea scriiturii sale, la care asistă, am zice, cu o anume detașare ce nu se poate revendica decât de la persoana celui care scrie. Fapt de natură să evidențieze natura cu totul particulară a identității eului din text – *à mi chemin* între biografic și scriptural: „Jurnalul meu tinde să devină un eseu biografic. N-aș dori să fie, dar nici nu-l pot împiedica. Toate vin, deodată și agresiv, spre mine. [...]. Jurnalul meu este o cămară în care îndes, de-a valma, până la refuz, obiectele din afară. Mai exact, imaginile lor. O agresiune a privirii, o teribilă explozie a realului”²².

Terapeutic, *jurnalul parizian* nu este – sau nu întotdeauna – transferul în pagina scrisă a neliniștilor diaristului neavând efectul așteptat, de clarificare și de preluare a stărilor celui care se confesează de către eul scriptural, *delegat* (și) în acest sens: „Și acest jurnal care nu mă vindecă deloc... Cine a zis că un jurnal secret este vraciul care ne tămăduiește de singurătățile și de neliniștile noastre ?”²³.

Jurnalul parizian are, cu certitudine, o miză personală – „scriu un jurnal ca să prind ceva din vacarmul ființei mele”²⁴. Încercarea de a-și domoli – *recte* a înțelege – ființa, cu trăirile ei haotice, este pândită constant de deprinderea mâinii care scrie de a face literatură. Dincolo de intruziunea ficțiunii, fie și la cote minime, în simplul act de a consemna, în scris, instantanee de viață proprie, acest jurnal scapă intenției

¹⁹ *Ibidem*, p. 471.

²⁰ *Ibidem*, p. 75.

²¹ *Ibidem*, p. 41.

²² *Ibidem*, p. 50.

²³ *Ibidem*, p. 103.

²⁴ *Ibidem*, p. 63.

autorului său, și se agață de evenimential (doar) pentru a-l proiecta în scriitură. Adică într-o istorie *de/pe hârtie*, ca și personajul care se construiește astfel. O *ficțiune a nonficțiunii*. Problema litera(tu)rității jurnalului este insistent adusă în discuție aici. Căci istorisirea are conținut biografic explicit – „jurnalul intim capătă în acest caz un conținut și un sens: face o cronologie a neliniștilor și compune o istorie fragmentară a interiorității”²⁵ – dar așezarea în pagină reprezintă o ordonare implicită a faptelor care compun, de abia astfel, o existență.

Apropierea de literatură este, altfel spus, implicită. Sau explicitată în fragmente cu identitate metadiscursivă evidentă. Iar personajul care se mișcă în această istorie cu miez biografic face obiectul a numeroase reflecții în paginile jurnalului parizian. Este eul delegat drept *mon semblable, mon frère*, menit să îmbunătățească imaginea eului auctorial despre sine și care îi cauționează scriitorului actul de a (se)descrie (drept) un (ipotetic, dorit) personaj imersat în realitate, care are nu doar efect specular – „Sau cine este personajul cu care stau de vorbă zi de zi în jurnalul meu parizian? Aș răspunde în acest fel: unul care încearcă să cunoască și să înțeleagă; un intelectual încă tânăr, venit din Est, care descoperă cu bucurie un oraș extraordinar și o lume nouă pentru el; [...]”²⁶. Acest personaj poate fi certat, sau poate fi lăudat fără rezerve, căci el este emisarul, vocea și profilul auctorial pe care diaristul știe că și-l poate asuma, detașându-se de el totodată: „Personajul jurnalului meu este, de asemenea, trebuie să recunosc, un mare ambițios; nu vrea să fie ultimul în profesiunea lui ; n-are complexe față de colegii lui de la Universitatea din Paris, nici de superioritate, nici de inferioritate; [...]; nu pot ierta acestui personaj faptul că sa bagă prea mult și prea ușor în treburi care nu-l privesc ; o relativă detașare i-ar prinde bine; nu-i scuz nici risipirea lui în prea multe proiecte intelectuale; [...]. Acest personaj visează, uneori, cai pe pereți și are prostul obicei ca în fiecare seară, înainte de a adormi, să sintetizeze nenorocirile de peste zi”²⁷. Literaturitatea jurnalului, și a jurnalului parizian, rezidă în relevanța estetică și în instrumentarul care se revendică de la o practică literară *sui generis*: „Adevărul literaturii confesive depinde, mai limpede spus, de calitatea *minciunii creatoare* din interiorul ei”²⁸.

Dintre numeroasele modele de intelectuali occidentali pe care diaristul și-i asumă ca atare, profilul de maestru al lui Roland Barthes am putea spune că se detașează cu insistență. Cu semioticianul Barthes diaristul dialoghează, scriptic, de ceva vreme, îl invocă și îl evocă adesea, pentru studiile acestuia, căci sunt un stimulent necesar. De altfel, după cum se știe, *moartea barthesiană a autorului va duce la Întoarcerea autorului*²⁹. Aici, în jurnalul parizian, *modelul* Barthes călăuzește scriitura: „Semioticianul nu vrea să se confeseze în modul autobiografiei tradiționale, vrea să decodifice și,

²⁵ *Ibidem*, p. 66.

²⁶ *Ibidem*, pp. 307–308.

²⁷ *Ibidem*, p. 309.

²⁸ *Ibidem*, p. 121.

²⁹ Eugen Simion, *Întoarcerea autorului*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2013.

operație inevitabilă, să recodifice datele existenței sale. Evită intimitățile jenante, elimină epicul și schimbă persoana naratorului. Biograficul devine obiect de analiză semiologică, insignifianței i se caută o semnificație, spontanul, informul, efemerul (materia jurnalului) intră într-o poetică a spontanului, informului, efemerului. [...] O suită de discursuri (strălucitoare, paradoxale) care încearcă să codifice plăcerile, opțiunile, eșecurile, plenitudinile și golurile spiritului”³⁰.

Omul care ține seminarii publice nu pare să aibă același efect asupra tânărului intelectual român ca scriitura sa. Creatoare, dinamică, vie și problematizantă, catalizând ideile din mintea cititorului, „critica lui Barthes îmi dă însă un sentiment puternic de fantezie și inteligență creatoare”³¹. Răsfățul intelectual tipic pentru Barthes, ca și pentru G. Călinescu – „Criticul a creat o metodă și, plictisit de reputația ei, strecoară acum îndoiala asupra metodei”, se completează, ori se sprijină pe „valoarea *creatoare* a limbajului critic”, ceea ce explică, în fond, forța și fascinația exercitată de model: „Autorul *Mitologiilor* este, în ciuda metodei, un critic creator, de o subtilitate împinsă, uneori, până la calofilie. Încă un paradox, o contradicție a eminentului eseist Roland Barthes față de teoreticianul Barthes”³².

Scriitura diaristică din jurnalul parizian al lui Eugen Simion propune, așadar, un exercițiu de reconfigurare a eului biografic în datele unui eu scriptural menit să dea coerență datelor ființei pe fondul unei continue meditații asupra rostului și a resorturilor jurnalului însuși, mereu în dialog cu maeștrii inteligenței franceze dintre care se detașează vădit semioticianul Roland Barthes. Scriitura confesivă dobândește, astfel, valențe metadiscursive relevante pentru autocunoaștere, autoformare și autodefinire în termenii și cu particularitățile unei *ființe de hârtie* indispensabile în virtutea rolul ei (auto)specular asumat ca atare de către diarist..

BIBLIOGRAFIE:

Diaconu, Mircea A., *Eugen Simion. Modernitatea clasicului*, disponibil la adresa <https://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=2314>

*** „Interviu cu regretatul academician Eugen Simion: «Anacronic este doar disprețul față de adevăr». *Timpul trăirii, timpul mărturisirii*”, 19 octombrie 2022, disponibil la adresa <https://jurnalul.ro/vechiul-site/old-site/arhiva-jurnalul/arhiva-jurnalul/interviu-cu-regretatul-academician-eugen-simion-anacronic-este-doar-disprețul-fata-de-adevar-timpul-trairii-timpul-marturisirii-912589.html>

Kunz Westerhoff, Dominique, *Le journal intime*, disponibil la adresa <https://www.unige.ch/lettres/framo/enseignements/methodes/journal/jiintegr.html#ji041000>.

³⁰ *Ibidem*, p. 40.

³¹ Eugen Simion, *Timpul trăirii, timpul mărturisirii*, ed. cit., p. 225.

³² *Ibidem*, p. 227

Lejeune, Philippe, *Le journal: genèse d'une pratique*, pp. 30 – 31, disponibil la adresa <https://journals.openedition.org/genesis/310>.

Mironescu, Doris, *O carte de morală privată. Moartea lui Mercuțio după 25 de ani*, disponibil la adresa <https://www.observatorcultural.ro/articol/o-carte-de-morala-privata-moartea-lui-mercutio-dupa-25-de-ani/>

Rousset, Jean, *Le Lecteur intime, de Balzac au journal*, Corti, Paris, 1986.

Simion, Eugen, *Ficțiunea jurnalului intim*, vol. I – III, Editura Tracus Arte, București, 2018.

Simion, Eugen, *Întoarcerea autorului*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2013.

Simion, Eugen, *Moartea lui Mercuțio*, ediție definitivă, Editura Tracus Arte, București, 2019.

Simion, Eugen, *Timpul trăirii, timpul mărturisirii. Jurnal parizian*, ediția a V-a, Editura Corint, București, 2006.

Voncu, Răzvan, *Revenire la Eugen Simion: prozatorul de idei*, disponibil la adresa <https://romanaliterara.com/2022/12/revenire-la-eugen-simion-prozatorul-de-idei/>.

**“A TIME FOR LIVING, A TIME FOR CONFESSION” –
THE PARISIAN DIARY OF EUGEN SIMION BETWEEN THE „FICTION OF
THE INTIMATE DIARY” AND *DICTION***

Abstract: Eugen Simion’s *Parisian diary* proposes a re-presentation of some fictionalized fragments of existence, through writing, as landmarks of a destiny and a path of formation centered around a scriptural self placed within the border between reality – fluid, changing, hard to describe – of the biographical self and the reconfiguration of its data as self narrator/narratee. The poetic elements of the diary, the reflections on diarist writing compose, in this context, together with the repeated allusions and comments on the writings of Roland Barthes, an individualized writing path, whose characteristics we propose to identify and analyze.

Keywords: *intimate diary, fiction, poetics, poetics, meta-discourse.*